

CONSUMER PROTECTION

Novi pravni okvir zaštite kolektivnih interesa potrošača

New Legal Framework for the Protection of Collective Consumer Interests

JPM

PARTNERS

A top-down view of a white desk. In the upper center is a black calculator. To its right are two pink paper clips. On the left is a portion of a dark red rotary phone. A large, gold-rimmed magnifying glass is positioned over a light green book. The book's cover has the words 'CONSUMER PROTECTION' in large, bold, black, distressed-style capital letters. A white text box is overlaid on the bottom left of the magnifying glass.

CONSUMER PROTECTION

Novi pravni okvir zaštite kolektivnih interesa potrošača/
New Legal Framework for the Protection of Collective Consumer Interests

Publisher: JPM | Partners

Delta House, 8a Vladimira Popovića street

www.jpm.law

Authors: Amra Ademović, Partner, Mina Čogurić, Associate

Design and prepress: JPM | Partners

Copyright: © JPM | Partners 2025 All rights reserved.

Disclaimer:

The sole purpose of this publication is to provide information about specific topics.

It makes no claims to completeness and does not constitute legal advice.

The information it contains is no substitute for specific legal advice.

If you have any queries regarding the issues raised or other legal topics, please get in touch with your usual contact at JPM & Partners.

Ministarstvo ekonomskog razvoja sprovelo je javnu raspravu o nacrtu novog Zakona o kolektivnim tužbama. Glavni razlog za donošenje posebnog zakona kojim će se regulisati materija koja se odnosi na kolektivnu zaštitu potrošača jeste prevashodno usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravom EU, konkretnije sa Direktivom 2020/1828 o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ. Cilj je da se na ovaj način spriječi i sankcioniše masovno kršenje prava potrošača od strane poslovnih subjekata na tržištu i da se ujedno oštećenim potrošačima obezbijedi pravična naknada. U ovom tekstu ćemo ukratko prikazati najvažnije izmjene i novine koje donosi nacrt Zakona o kolektivnim tužbama.

Važno je napomenuti da važeći Zakon o zaštiti potrošača sadrži svega 12 članova koji regulišu kolektivnu zaštitu potrošača, te isti predviđa samo jednu vrstu kolektivne tužbe – kolektivnu tužbu za zabranu. Nasuprot tome, Zakon o kolektivnim tužbama detaljnije reguliše kolektivnu zaštitu potrošača i između ostalog uvodi i novi tip kolektivne tužbe za naknadu štete. Imajući u vidu prethodno, odredbe koje se odnose na kolektivnu zaštitu potrošača biće stavljene van snage usvajanjem novog Zakona o kolektivnim tužbama.

The Ministry of Economic Development has conducted a public consultation on the draft Law on Class Actions. The primary reason for adopting a special law which regulates matters related to the collective protection of consumers is, above all, the harmonization of Montenegrin legislation with EU law, specifically with Directive (EU) 2020/1828 on representative actions for the protection of the collective interests of consumers and repealing Directive 2009/22/EC. The goal is to prevent and sanction mass violations of consumer rights by traders in the market, while also ensuring fair compensation for harmed consumers. In this text, we briefly present the most important amendments and innovations introduced by the draft Law on Class Actions.

It is important to note that the current Consumer Protection Law includes only 12 articles regulating collective consumer protection and foresees only one type of class action – an injunction relief class action. In contrast, the Law on Class Actions provides more detailed regulation of collective consumer protection and introduces, among other things, a new type of class action for damages. Consequently, the provisions related to collective consumer protection in the current Consumer Protection Law will be repealed upon the adoption of the new Law on Class Actions.

Ko je ovlašćen da podnese kolektivnu tužbu?

Prevashodno, potrebno je napraviti razliku između toga ko su lica ovlašćena za podnošenje kolektivne tužbe u kojima se zahtjeva mjera zabrane i/ili mjera naknade štete i kolektivne tužbe kojom se zahtijeva samo mjera zabrane. U prvom slučaju ovlašćenje za podnošenje kolektivne tužbe imaju samostalne organizacije i nezavisna pravna lica koja su nadležna za zaštitu potrošača u skladu sa zakonom, kao i organizacije potrošača koje su upisane u evidenciju koju vodi nadležno ministarstvo i koje ispunjavaju uslove za podnošenje kolektivnih tužbi koje su utvrđene Zakonom o kolektivnim tužbama i Zakonom o zaštiti potrošača.

U slučaju podnošenja kolektivne tužbe kojom se zahtjeva samo izricanje mjere zabrane, ovlašćenje za podnošenje imaju komorska i interesna udruženja trgovaca.

Who is authorized to file a class action?

It is essential to distinguish between entities authorized to file class actions seeking injunctive relief and/or damages and those entitled to file only for injunctive relief. In the first case, the right to initiate class actions is granted to independent organizations and legal entities competent for consumer protection under the law, as well as consumer organizations registered in the records kept by the competent ministry and which meet the conditions for filing class actions as stipulated by the Law on Class Actions and the Consumer Protection Law.

In cases of class actions seeking only injunctive relief, the right to file is also granted to chambers of commerce and trade interest associations.

Usvajanjem Zakona omogućiće se podnošenje kolektivne tužbe za naknadu štete

Kao što je pomenuto na početku, odredbe Zakona o zaštiti potrošača koje se odnose na kolektivnu zaštitu predviđaju mogućnost podnošenja kolektivne tužbe kojom se samo može zahtijevati prestanak radnji kojima trgovac narušava kolektivne interese potrošača. S druge strane, novim Zakonom o kolektivnim tužbama predviđena je mogućnost podnošenja kolektivne tužbe za naknadu štete.

Zakonodavac se odlučio da usvoji rješenje prema kome potrošači moraju donijeti izričitu odluku i saglasnost da se priključe kolektivnoj tužbi (sistem uključivanja). Međutim, potrošači čiji se interesi zastupaju po kolektivnoj tužbi nemaju status učesnika postupka. To znači da ne uživaju prava kao stranka u postupku, ali imaju određena prava, kao što je na primjer, pravo da podnesu sudu podnesak sa mišljenjem u odnosu na pitanja koja se tiču odobravanja kolektivne tužbe za naknadu štete.

Filing of class actions for damages

As mentioned earlier, the provisions of the Consumer Protection Law only allow for class actions seeking to stop actions by traders that infringe upon the collective interests of consumers. On the other hand, the new Law on Class Actions introduces the possibility of filing class actions for damages.

The legislator has opted for an “opt-in” system, meaning that consumers must give explicit consent to join the class action. However, consumers whose interests are represented in the class action are not considered as the party to the proceedings. This means they do not enjoy the same rights as parties but do have certain rights, such as the ability to submit a statement of opinion to the court on issues relating to the approval of a class action for damages.

Izjava o uključivanju je neopoziva i ne može se povući nakon isteka roka koji sud odredi u obavještenju o odobravanju kolektivne tužbe koje upućuje članovima grupe. Takođe, potrošači koji su izričito izjavili volju da budu zastupani u kolektivnoj tužbi ne mogu biti zastupani u drugim kolektivnim tužbama sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca, niti mogu podnijeti pojedinačnu tužbu sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca.

The declaration of participation is irrevocable and cannot be withdrawn after the expiration of the deadline set by the court in its notification approving the class action sent to group members. Furthermore, consumers who have expressly stated their intention to be represented in the class action may not be represented in other class actions with the same claim against the same trader, nor may they initiate individual actions with the same claim against the same trader.

Odmjeravanje naknade štete

Zakon o kolektivnoj tužbi razlikuje dvije situacije – situaciju u kojoj je moguće individualno odmjerenje štete i situaciju kada nije moguće individualno odmjerenje štete.

Da bi se naknada štete mogla individualno odmeriti neophodno je da budu ispunjeni sljedeći uslovi: (1) da su svi članovi grupe poznati; (2) da se u postupku može odlučiti o zahtjevima koji su opravdani; i (3) da se time nesrazmjerno ne otežava postupak. U ovom slučaju sud će u izreci presude navesti sve članove grupe i iznos naknade štete ili drugog potraživanja koje je tuženik dužan nadoknaditi ili ispuniti svakom od njih.

Kolektivna presuda za naknadu štete u kojoj sud odredi individualne iznose naknade štete za pojedinačne članove grupe ima snagu izvršne isprave, što omogućava svakom članu grupe da na osnovu nje pokrene izvršni postupak kako bi od tuženog naplatio iznos koji mu pripada.

Assessment of damages

The Law on Class Actions differentiates between two situations – one where individual assessment of damages is possible, and another where it is not.

For damages to be individually assessed, the following conditions must be met: (1) all group members must be identifiable; (2) justified claims can be decided upon in the proceedings; and (3) that this does not disproportionately burden the procedure. In such cases, the court will specify in its judgment all group members and the amount of each damage or other claims the defendant must compensate or fulfill to each of them.

A judgment given based on class action for damages which includes individually determined amounts for each group member serves as an enforceable title, allowing each member to initiate enforcement proceedings to collect the amount owed from the defendant.

Ukoliko se šteta ne može individualno odmjeriti, sud može alternativno u izreci presude odrediti (i) visinu kolektivne odštete ili (ii) iznos ili na drugi način odredljivu vrijednost, izraženu npr. kao procenat cijene ili jedinice ili drugo ispunjenje obaveze, koje će dobiti svaki uključeni član grupe koji dokaže da ispunjava uslove utvrđene presudom, pri čemu sud procjenjuje i očekivani ukupni iznos obaveze koju tuženi treba da ispuni.

Zakon o kolektivnim tužbama predviđa da će, u slučaju kada sud izrekne kolektivnu presudu u kojoj ne odmjerava individualno naknadu štete, imenovati notara kao upravnika kolektivnog obeštećenja. Upravnik kolektivnog obeštećenja je dužan da u roku od 30 dana od imenovanja na osnovu izjava o uključenju i dokaza priloženih uz te izjave, sastavi nacrt spiska oštećenih i njihovo svrstavanje u moguće podgrupe, pri čemu tužilac i tuženi imaju pravo da podnesu prigovor na sastavljeni nacrt. Sud određuje ročište na kome će raspraviti i odrediti rešenjem konačan spisak oštećenih.

If individual assessment of damages is not possible, the court may alternatively determine in its judgment (i) the amount of collective compensation or (ii) an amount or otherwise determinable value, expressed for example as a percentage of the price or per unit, or other obligation to be fulfilled, which each included group member will receive upon proving they meet the criteria set by the judgment. The court also assesses the expected total liability of the defendant.

When the court issues a judgment based on class action for damages, without individual assessment of damages, it appoints a notary as the collective compensation administrator. The administrator is obliged to draft a list of the injured parties and group them accordingly based on participation declarations and accompanying evidence, within 30 days of appointment. The plaintiff and defendant have the right to object to the draft list. The court will schedule a hearing to discuss and adopt the final list of individuals who suffered damage.

Donošenje novog Zakona o kolektivnim tužbama predstavlja značajan korak Crne Gore ka usklađivanju zakonodavstva sa pravom EU, a novi zakonodavni okvir će pružiti nove mogućnosti za efikasnu kolektivnu zaštitu prava potrošača. S jedne strane, uvođenje mogućnosti podnošenja kolektivne tužbe za naknadu štete zasnovane na sistemu uključivanja trebalo bi da obezbijedi poštovanje principa autonomije volje potrošača i sigurnost postupka.

Sa druge strane, na ovaj način se teži ka prevazilaženju problema manjka zainteresovanosti potrošača da podnesu individualnu tužbu za zaštitu svojih prava koja je nastala kao posljedica visokih troškova postupka, složenosti postupka, neznanja ili male vrijednosti pojedinačnih zahtjeva.

The adoption of the new Law on Class Actions represents a significant step for Montenegro in aligning its legislation with EU law. The new legislative framework provides new opportunities for effective collective protection of consumer rights. On the one hand, introducing the possibility of filing for damages through an opt-in system should ensure consumer autonomy and procedural certainty.

On the other hand, it aims to overcome the problem of consumer interference in filing individual lawsuits due to high litigation costs, procedural complexity, lack of knowledge, or the low value of individual claims.

Authors

Amra Ademović

Partner

E: amra.ademovic@jpm.law

Mina Čogurić

Associate

E: mina.coguric@jpm.law

JPM | PARTNERS

2 Šeika Zaida Street

81000 Podgorica

Montenegro

email: T: +382 20 672534

E: office.mne@jpm.law

www.jpm.law